

— ☯ BÁC HOÀNG XUÂN LÂM ☯ —
MỘT CON NGƯỜI, MỘT TẤM LÒNG

*Tướng Niệm cựu Trung tướng Hoàng Xuân Lãm,
tư lệnh Quân Đoàn I và Quân Khu I,
Chỉ Huy Trưởng Thiết Giáp QLVNCH.*

Với tôi, có không ít chuyện, lòng đã dằn lòng, nhưng rồi không thực hiện được thì không khỏi chạnh lòng áy náy mãi. Bác Lãm, người mà tôi bùi ngùi nhắc đến ở đây còn gợi lại trong tôi hình ảnh của một phần cuộc đời tuổi trẻ trôi nổi giữa ba đào mà chỉ khi nhìn lại mình, mới thấy được chân nguyên và ánh sáng của con đường đang đi tới.

Từ khi thành lập Trung tâm Tu học Phổ Trí ở Vacaville, tôi đã có ý định, khi có dịp, sẽ ghé thành phố Davis để viếng thăm, vấn an hai bác. Không xa xôi lắm, hai nơi cách nhau không đầy nửa tiếng lái xe. Nhưng dần dà công việc cuốn hút mình, đã hơn 5 năm mà tôi vẫn cứ đợi dịp, lần nữa mãi. Bù lại, nhiều lần gặp bác, khi ở nhà quàn, trong đám tang của các thuộc cấp của bác năm xưa ở Quân đoàn I, hay bạn bè trong quân ngũ, cũng chỉ có dịp vái chào, hỏi han. Gần đây nhất, trong đám tang của cụ bà nhạc mẫu anh Tâm Duy Phan Duy Chiêm, lại gặp bác, ngoài câu chào hỏi, rồi vội vã lui bước, không nói chuyện nhiều. Thấy bác vẫn còn khỏe, lại dằn lòng, có dịp sẽ ghé Davis thăm bác. Lại hẹn...

Thời gian cứ lặng lẽ trôi mãi, cách đây 3 ngày, một Phật tử cho biết tin “Thầy ơi, Bác Lãm mới mất hôm thứ Ba, cùng khóa 3, Trần Hưng Đạo, Trường Võ bị, nên Ba con cũng muốn đi đám tang...”. Như thế, giờ đây thì

tôi không còn cơ hội lên Davis thăm bác nữa rồi, và một phần hình ảnh của quá khứ xa xôi lại đột ngột trở về như thể là cách tiến chân dĩ vãng mà bác Lãm đem theo với bao sôi nổi hào hùng của nó.

Năm đó, khoảng năm 1972, khi đơn vị của tôi đóng ở căn cứ Hải Cát gần làng Minh Mạng, thuộc quận Nam Hòa, Thừa Thiên Huế, là lần đầu tiên tôi thấy bác. Trực thăng vừa hạ cánh xuống bãi đáp, phái đoàn Tư Lệnh Quân đoàn cùng vào phòng Hành quân của Trung đoàn 1/1 để nghe thuyết trình và duyệt xét tình hình quân sự đang tiếp diễn nóng bỏng trong mùa Hè đỏ lửa. Lúc đó, bác là Tư lệnh Quân oàn I, và Quân khu I.

Bác, với gậy chỉ huy trong tay, đi ngang qua trong lúc tôi đưa tay phải lên chào kính, mắt nhìn thẳng, nhịp tim như đứng yên trong giây lát! Bác xuất thân từ binh chủng Thiết giáp, nét mặt cương nghị, dáng cao lớn, vững vàng như một hòn núi.

Sau đó, tất cả đều thay đổi. Tôi làm người tỵ nạn tại Hoa kỳ, và gia đình bác đến định cư ở Cali. Khoảng 10 năm, sau lần gặp đầu tiên ở quê nhà, khi tôi làm chú điệu, theo chân Phật, tu ở chùa Từ Quang, San Francisco, trong một buổi lễ, hai bác đến Chùa. Đến giờ trưa, hai bác ở lại dùng cơm. Ngồi ghế giữa là Sư ông Kim Sơn bây giờ, lúc đó, còn là Thầy Tịnh Từ rất trẻ. Bác Lãm ngồi bên phải của Thầy, kề cận là bác gái. Tôi ngồi đối diện với bác, chỗ mà năm xưa chẳng thể nào nghĩ đến & Chắc chắn, bác không biết quá khứ của người ngồi trước mặt là gì, còn tôi, thì vẫn không quên dáng dấp, dung mạo của người từng một thời nắm quyền ngang dọc Trường

sơn, chỉ huy cả một quân đoàn, mà nay, mình được cùng ngồi dùng bữa chung như trong gia đình.

Tôi lắng nghe câu chuyện, thấy cảm mến ngay. Bác có giọng miền Trung, rõ ràng, nặng mà ấm. Trước khi ra về, bác nói thêm như ân cần căn dặn: Chú gắng tu nghe! Thật là thân thương, gần gũi như lời chí tình dặn dò của một người cha. Cũng phải, bác hơn ba tôi hai tuổi. Bấy giờ, trong nỗi xúc động trào dâng, tôi nghĩ lời bác thốt ra không chỉ là lời khuyên từ ái của bậc trưởng thượng mà còn không khác chi mệnh lệnh của cấp chỉ huy, mình có nhiệm vụ phải nghiêm chỉnh chấp hành, “thi hành trước, khiếu nại sau”. Tình thực, tôi đã mang theo tinh thần tự nguyện trên ngay cả những lúc gặp thử thách, khó khăn như một trợ duyên cần thiết.

Khoảng 10 năm sau, tôi thọ giới và tốt nghiệp đại học, rồi về làm Phật sự ở Hayward, thành lập Trung tâm Phật giáo. Nhân duyên đưa đẩy, chùa Hayward có dịp lo đám tang bác Trần Văn Minh, từng là Tư lệnh Không quân. Trong ngày lễ Chung thất (49 ngày), bác Lâm có đến dự cùng 6 vị Tướng lãnh. Quây quần quanh mâm cơm chay trong ngôi chùa nhỏ, ngồi giữa là HT Viên Thành, xuất thân từ Tuyên úy Quân đội nên câu chuyện thật đậm đà thân mật. Đến lúc này thì tình cảm giữa tôi và bác Lâm đã rất gần gũi, nhiều cảm thông khi bác hỏi tôi về phương pháp tu thiền. Tôi cũng thật lòng thẳng thắn trình bày những gì mình hiểu, và lắng nghe những lời bác tâm tình, trao đổi. Tôi biết, bác đã đi vào công phu hàng ngày với tấm lòng thuần thành tin Phật, quyết tìm cảnh giới an lạc giữa những đổi thay, giả tạm của cuộc sống. Tấm lòng thật càng đáng trọng đối với một người

từng mang trọng trách, hết lòng dấn thân vào những chốn tận cùng của cuộc tương tranh rồi giác ngộ được lẽ vô thường của mọi điều đã trải.

Đến nay, năm 2017, tôi xuất gia học đạo được 40 năm, và bác thọ đến 90 tuổi trên đời, nhìn lại tôi thấy ấm áp trong lòng về mối tình cảm hình thành từ sự ràng buộc với một nghĩa vụ cao cả năm xưa và với mối đạo tình giữa những tâm hồn cùng tìm về chốn giác ngộ.

Vài tuần lễ nữa, không chỉ trong ý nghĩa một cuộc hành hương về với quá khứ, tôi sẽ đến trước ban thờ bác, xin dâng đôi lời cầu nguyện cho anh hồn bác sớm siêu sanh nơi Tịnh độ, và riêng tôi thầm nghĩ, hành động đó cũng là việc khấu trình lên cấp chỉ huy, rằng tôi đã hoàn thành trách nhiệm được tin cậy - giữ vững đường tu. Xa hơn nữa, bác và tôi lại cùng đi trên đường Đạo giải thoát của đức Như lai. Bác mất trong mùa Phật đản, có phải chăng, Phật đã gọi Bác về với cõi An lành, Tịch diệt.

Xin kính cẩn đốt nén hương lòng tưởng nhớ đến bác Hoàng Xuân Lãm, pháp danh Chơn Lịch, một cấp Chỉ Huy, một người Hiền, với biết bao thương kính và quý mến.